

Kiruna kommun Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivs i styrelser och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer verksamheten i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller verksamheten. De ansvarar också för att det finns tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige. Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning samt att pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövande. Vi har i våra prioriteringar av granskningsinsatser utgått från en bedömning av väsentlighet och risk samt omsatt prioriteringarna i en revisionsplan för året.

Vi bedömer;

- sammantaget att styrelsen och nämnderna, undantaget överförmyndarnämnden, i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- att styrelsernas och nämndernas interna kontroll, undantaget överförmyndarnämnden, i stort har varit tillräcklig
- att överförmyndarnämnden har ett behov av att bli utvecklade styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig verksamhet, vilket vi avser att följa upp under kommande år
- att årsredovisningen huvudsakligen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen
- att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed
- att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i såväl det finansiella som i det verksamhetsmässiga perspektivet

Vi tillstyrker att kommunstyrelsen, nämnderna samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för år 2016.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för år 2016 godkänns.

Redogörelse

Den årliga granskningen av **styrelsens och nämndernas ansvarsutövande** har genomförts genom att löpande under året följa nämndernas verksamhet bl a via protokoll samt i samband med granskningen av delårsrapporten. Avslutningsvis har vi även träffat kommunstyrelsen och de övriga nämnderna. Träffarna har genomförts utifrån ett till styrelsen/nämnderna i förväg utskickat diskussionsunderlag som bl a har byggt på dokumentationsgranskning med inriktning mot ledning, styrning och intern kontroll.

Den sammanfattande bedömningen är att nämndernas/styrelsens ansvarsutövande, med undantag av överförmyndarnämnden, under 2016 i huvudsak har varit tillräcklig. Vad gäller överförmyndarnämnden är vår bedömning att ansvarsutövandet inte varit fullt tillräckligt. Granskningen visade bl a på ett behov av stärkt styrning och kontroll, att en ändamålsenlig hantering av handlingar säkerställs samt vikten av att det påbörjade utvecklingsarbetet genomförs.

Resultatet av de **fördjupade granskningar** vi genomfört visar bland annat följande:

- Granskningen av kommunens **delårsrapport** visar att delårsrapporten inte är upprättad helt i enlighet med lagens krav och god redovisningssed, vilket innebär att delårsrapporten inte ger en rättvisande bild av delårsresultatet. Felaktig periodisering av tillfälligt stöd med anledning av den uppkomna flyktingsituationen ger ett materiellt fel i periodens resultat om cirka -14,9 mkr. Vi bedömer dock att årets prognostiserade resultat vad avser statsbidraget hanteras korrekt. Den tillämpade redovisningen avviker från god redovisningssed och står i strid med Rådet för Kommunal Redovisnings rekommendation 18.1 och det uttalande som rådet gjorde avseende redovisningen av detta tillfälliga stöd. Detta föranledde dock inte att vi rekommenderade att delårsrapporten rättas då felet inte bedöms ha påverkat årsprognosen. Vad gäller målen för god ekonomisk hushållning konstateras att möjligheterna att nå de verksamhetsmål som kommunfullmäktige fastställt inte går att bedöma då dessa vid rapportperiodens slut inte hade hunnit mätas och redovisas.
- Granskningen av **årsredovisningen 2016** visar att den huvudsakligen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Årsredovisningen uppfyller i allt väsentligt kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Årsresultatet innebär att balanskravet är uppfyllt för 2016. Resultatet i årsredovisningen bedöms som förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål fullmäktige har beslutat om.
- En granskning av om det finns ändamålsenliga rutiner för **debitering av barnomsorgsavgifter** som säkerställer en tillräcklig intern kontroll har genomförts under året. Vår sammanfattande bedömning är att rutinerna för debitering av barnomsorgsavgifter till övervägande del är ändamålsenliga, men att den interna kontrollen är bristfällig. Granskningen visar bl a att kommunen riskerar att gå miste om, men även har gått miste om, intäkter som en följd av felaktigt uppgivna inkomster från vårdnadshavarna. Vi ser bl a ett behov av att kontrollrutiner bör tas fram när det gäller debiteringen av barnomsorgsavgifter och inkomstuppgifter från vårdnadshavare.
- Granskningen av **kommunens beredskap avseende EKO-frågor** (Etik, Korruption, Oegentligheter) visar att arbetet med EKO-frågor i begränsad utsträckning bedrivs ändamålsenligt samt att den interna kontrollen avseende EKO-frågor inte är tillräcklig. Vi ser här bl a ett behov av att kommunstyrelsen säkerställer ändamålsenliga riktlinjer och rutiner samt att riskbedömningar görs i syfte att lägga en grund för det vidare arbetet på området.

- En översiktlig granskning avseende **färdtjänstverksamheten** visar att socialnämnden i stor utsträckning har säkerställt att det finns förutsättningar för en ändamålsenlig och säker färdtjänst i kommunen. Vi ser bl a att det i de avtal RKM (genom dotterbolaget Länstrafiken) tecknat med leverantörer av färdtjänst inom Kiruna kommuns geografiska område framgår krav på bemötande och säkerhet. Dock saknas delvis krav på att resenärerna ska bli hämtade och lämnade i rätt tid, samt om resenärerna kan få ersättning för resor som blivit försenade. Socialnämnden, som ansvarar för att följa upp färdtjänstverksamheten i kommunen, hade vid granskningstillfället inte fått till sig någon djupare uppföljning av kostnad och kvalitet i färdtjänsten sedan RKM övertog uppdraget. En utvärdering är dock planerad att genomföras under våren 2017. Vi ser i sammanhanget att socialnämnden behöver tydliggöra vilken samlad systematisk återrapportering som ska ske till nämnden.
- Vår granskning av **kvalitetsledningsarbetet inom socialnämndens verksamheter** visar att nämnden till viss del har säkerställt en ändamålsenlig styrning, ledning och uppföljning av kvalitetsarbetet. Vidare ser vi att det finns brister i den interna kontrollen inom området. Sammanfattningsvis ser vi bl a behov av att nämnden säkerställer att kvalitetsledningssystemet kompletteras så att det innehåller alla de delar som enligt föreskrifter ska finnas i ett kvalitetsledningssystem, att de riktlinjer och rutiner som behövs för kvalitetsledningsarbetet upprättas och implementeras, samt att kvalitetsledningsarbetet i tillräcklig utsträckning är förankrat hos den personal som berörs av kvalitetsarbetet. Vidare att nämnden säkerställer verksamheternas tillämpning av de rutiner som finns avseende avvikelser samt anmälningar enligt Lex Sarah och Lex Maria samt att berörda verksamheter får tillräcklig återkoppling avseende avvikelser och anmälningar som berör deras verksamhet. Vi ser även ett behov av att nämnden säkerställer en tillräcklig systematisering och struktur kring arbetet med att öka kvaliteten i verksamheterna utifrån nyckeltal och nationella register.
- Granskningen av **patientsäker läkemedelshantering** visar att socialnämnden till viss del har säkerställt en ändamålsenlig och patientsäker läkemedelshantering och att nämndens interna kontroll inom området till övervägande del är tillräcklig. Av granskningens resultat framgår bl a att det inte är säkerställt att patientsäkerhetsarbetet är integrerat i det för socialnämndens verksamheter gällande ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete. Vidare att det finns ändamålsenliga system och rutiner för avvikelshantering. Dock bör det säkerställas att tillämpning av rutiner för läkemedelshantering och läkemedelsanvändning inom särskilda boenden sker i en tillräcklig utsträckning. Detta då indikationer erhållits inom ramen för granskningen avseende underrapportering av avvikelser, och att kännedom om det värde avvikelser har för ett ständigt kvalitetsutvecklande av verksamheten saknas. Vi har även sett att det inte sker någon extern kvalitetsgranskning av läkemedelshanteringen vid de särskilda boendena för äldre inom Kiruna kommun. Detta är inget skall-krav enligt föreskrift, men bör ske som ett led i vårdgivarens egenkontroll av området.
- En granskning i samverkan med landstinget (nuvarande Region Norrbotten) samt ett antal kommuner rörande **placerade barn och unga (samverkan avseende hälso- och sjukvård)** har genomförts under året. Granskningen visar samverkan mellan kommunen och landstinget till övervägande del är tillräcklig men att det finns utvecklingspotential inom området. Vad som avses är främst att nämnden bör säkerställa att den rutin som finns avseende hälsoundersökningar är känd och tillämpas, att samverkan är ändamålsenlig och tillräcklig på individnivå avseende barn och unga som placerats i HVB eller familjehem samt att nämnden bör se över behovet av ytterligare uppföljning avseende samverkan på området.

- Vår granskning avseende **stadsomvandlingen och den interna kontrollen i förhållande till ekonomisk påverkan** på kort och lång sikt visar att kommunstyrelsens interna kontroll inte är fullt tillräcklig. Vi ser att riskanalyserna kan utvecklas på en mer övergripande nivå, inklusive hur de dokumenteras och behandlas på politisk nivå. Vidare att konsekvenser av beslut och överenskommelser inte har bedömts och beräknats för kommunen som helhet, vilket innebär att man inte i dagsläget har någon samlad bild över investeringarnas effekt och vilken påverkan det kan få på kommunens ekonomiska redovisning. Kommunen har viss framförhållning genom budget och strategisk plan, men sett över en lite längre period finns mindre dokumenterad kunskap. Därmed ser vi ett behov av att riskanalyserna utvecklas samt att den interna kontrollen över stadsomvandlingens påverkan på ekonomin i ett längre perspektiv bör stärkas genom en samlad konsekvensanalys utifrån effekter av pågående och kommande investeringar. Målet bör vara att skapa en så säker bild som möjligt över hur investeringarna påverkar den kommunala ekonomin och om finansieringen är tryggad.
- En uppföljande granskning av **tillgänglighet genom kommunens telefonväxel** visar att det till övervägande del genomförts tillräckligt med åtgärder utifrån tidigare konstaterade brister. Granskningen visar bl a att det har genomförts åtgärder och insatser för att förbättra så väl rutiner kring hanteringen av kontaktuppgifter som uppdateringen av dessa, samt rutiner gällande vidarekoppling vid anrop inom förvaltningarna när tjänstemännen inte är anträffbara. De åtgärder som genomförts är installation av ny växel inom kommunen som möjliggjort ny teknisk möjlighet samt insatser att informera och utbilda kring dessa. Det har även arbetats fram rutiner och styrdokument på området. Vi rekommenderar dock att det genomförs utvärdering av växelsystemet samt tillämpning av relevanta styrdokument, samt att det övervägs att det med viss regelbundenhet sker kontroll över att kontaktuppgifter till tjänstemännen är korrekta.
- Vi har även gjort en uppföljning av **hur revisionens granskningar har hanterats av styrelsen och nämnderna** – om hanteringen varit ändamålsenlig samt om hanteringen haft förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet. Sammanfattningsvis visar granskningen att miljö- och byggnämnden samt socialnämnden till övervägande del har hanterat granskningarna på ett ändamålsenligt sätt, inkl förutsättningar vad gäller bidrag till förbättringsarbetet. Vad gäller kommunstyrelsen samt kultur- och utbildningsnämnden visar granskningen att hanteringen i begränsad utsträckning varit ändamålsenlig och att förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet inte varit helt tillfredsställande. Avseende överförmyndarnämnden visar granskningen att hanteringen inte har varit ändamålsenlig och att den inte skapat förutsättningar att bidra till det löpande förbättringsarbetet. I sammanhanget noteras också stora brister i hanteringen av allmänna handlingar. Ett antal rekommendationer lämnades kopplat till granskningsiakttagelserna vad gäller hanteringen av granskningarna, men även vad gäller utvecklingsbehov rörande kontrollen över verkställighet när beslut fattas utifrån genomförda granskningar.

Till revisionsberättelsen har fogats en förteckning över de sakkunnigas revisionsrapporter (vilka löpande under året har delgetts fullmäktige) liksom granskningsrapporter och revisionsberättelser gällande de kommunala företagen.

Kiruna kommuns revisorer

Roger Aitomäki

Sören Sidér*

Irma Rinne

Tea Liikavainio

Sigurd Pekkari

*Sören Sidér har med anledning av jäv ej deltagit i granskning avseende överförmyndarnämnden.

Förteckning över de sakkunnigas rapporter

- Kvalitetsledningsarbetet, maj 2016
- Uppföljning avseende genomförda granskningar 2014-2015, maj 2016
- Intern kontroll avseende barnomsorgsavgifter, september 2016
- Granskning av delårsrapport 2016, oktober 2016
- Placerade barn och unga – samverkan avseende hälso- och sjukvård, november 2016
- Uppföljande granskning av tillgänglighet genom växel, februari 2017
- Beredskap av EKO – etik, korruption och oegentligheter, mars 2017
- Översiktlig granskning av färdtjänsten, mars 2017
- Patientsäker läkemedelshantering, mars 2017
- Stadsomvandling – intern kontroll avseende ekonomisk påverkan, februari 2017
- Granskning av årsredovisning 2016, mars 2017

Bilagor

Granskningsrapporter från de kommunala bolagen

Revisionsberättelser från de kommunala bolagen

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Kiruna kommun

Conny Erkheikki
Auktoriserad revisor

April 2017

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	7
3.2.1.	Iakttagelser	7
3.2.2.	Revisionell bedömning	9
3.3.	Rättvisande räkenskaper	9
3.3.1.	Iakttagelser	9
3.3.2.	Revisionell bedömning	11

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar

resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsmed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår i tillräcklig omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och text.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas nämndsvis. Dessutom redovisas större investeringsprojekt (över 5 mnkr) med startår, planerade slutår, total budget och prognos över total kostnad.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning per nämnd, tkr	2016	Budget	Budgetavvikelse
Kommunstyrelse	336851	329484	-7367
Kommunstyrelsen stadsomvandling	6519	0	-6519
Kultur- och utbildningsnämnd	503544	503127	-417
Socialnämnd	543982	531172	-12810
Miljö- och byggnämnd	34096	35903	1807
Överförmyndarnämnd	3064	2278	-786
Valnämnd	0	0	0
Summa nämnderna	1428056	1401964	-26092

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott om 7.367 tkr. Underskottet beror på framför allt på att uppdragsverksamheterna redovisar underskott till följd av uppdrag kommunala fastigheter, snöröjning samt lägre intäkter på uppdrag fritid. Stadsomvandlingen, som ligger under kommunstyrelsen, har ingen egen budget och redovisar i år underskott om -6,5 mnkr.

Socialnämnden redovisar ett underskott om 12.810 tkr mot budget. Som främsta orsak anges förändrade rutiner från Försäkringskassan med -9,4 mnkr. Vad detta innebär framgår inte av förvaltningsberättelsen. Av nämndens verksamhetsberättelse framgår att det beror på ändrade rutiner vid utbetalning från Försäkringskassan vilket senarelägger intäkter under året samt ökade kostnader för externa LSS-anordnare. Huruvida en del av beloppet skulle ha varit en upplupen intäkt som påverkat resultatet positivt framgår inte av årsredovisningen. Upplupna intäkter kan redovisas under förutsättning att prestationen utförts under 2016, medan själva utbetalningen skett under 2017. Beloppet hamnar under vår totala materialitet varför ingen eventuell rättelse behöver ske 2016.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Kommunen klarar balanskravet men slutraden har fel rubricering. Den borde endast heta balanskravsresultat då inget finns att återställa till kommande år. Dessutom ska synnerliga skäl endast användas upp till noll i balanskravsutredningen.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2016:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2016	Ev kommentarer	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Resultatet ska på sikt uppgå till minst 1 procent av skatter och statsbidrag.	Utfall 0,1 %	Målet har inte uppnåtts.
Intäkter från försäljning av mark och marktillgångar skall i huvudsak användas till köp av ny mark och byggandet av nya bostäder i Kiruna.	4,9 mnkr reavinst.	Målet har uppnåtts.
Investeringar ska i normalfallet finansieras genom internt tillförda medel. Upplåning ska endast ske till större investeringsprojekt.	Självfinansiering 76 mnkr på investeringar som ej är större projekt uppgående till 70 mnkr. (total volym 539 mnkr exkl stadsomvandling)	Målet har uppnåtts.
På sikt ska tillräckliga resurser avsättas till underhåll av kommunala fastigheter så att fastigheter, byggnader och fastighetstillbehör inte skadas eller förstörs på grund av eftersatt underhåll.	17 mnkr satsat vilket motsvarar äskade medel.	Målet har uppnåtts.
Årliga avsättningar och/eller förtida inlösen av ITP (intjänad tjänstepension) skall göras, när ekonomin tillåter, för att minska pensionsskulden och framtida pensionsutbetalningar.	Har gjorts när ekonomin tillåter detta.	Målet är ej relevant enl KS utvärdering. (Uppnått enligt vår bedömning)
Tilläggs mål som antogs 2014. Beskrivning: <i>Kiruna kommun har beslutat att stora delar av centrala Kiruna skall omlokaliseras p g a LKAB:s gruvdrift. För att klara denna stadsomvandling krävs det att erforderlig finansiering finns. Redovisning av detta skall ske både i resultaträkningen och som egen "därav"-rad under eget kapital i balansräkningen.</i>		
Finansieringen ska ske genom de utbetalningar av ersättningar som följer av redan tecknade, och kommande, civil-		Målet har uppnåtts.

rättsliga avtal mellan Kiruna kommun och LKAB.

Erhållna ersättningar ska oavkortat användas för stadsomvandlingsrelaterade kostnader.

Målet har uppnåtts.

Det ansamlade stadsomvandlingskapitalet skall aldrig vara negativt, det vill säga att de redovisade kostnaderna ej får överstiga redovisade intäkter.

Målet har uppnåtts.

Som en följd av utbetalda skadeståndsersättningar för stadsomvandlingen kan vi få stora variationer i årets redovisade resultat. I resultaträkningen ska kommunens ordinarie verksamhet följas upp separerad från stadsomvandlingen och därmed får kommunen och stadsomvandlingen egna "resultat". Om den ordinarie verksamhetens redovisade resultat är negativt ska åtgärdsplan upprättas och det negativa resultatet till det egna kapitalet inom tre år.

Målet har uppnåtts.

Av kommunstyrelsens redovisning framgår att sju av nio finansiella mål uppfyllts.

Mål för verksamheten

Verksamhetsmässiga mål, fastställt av fullmäktige i budget 2016	Ev kommentarer	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Kiruna kommuns Vision är en viljeriktning för ett önskvärt framtida tillstånd och ett riktmärke för samtliga nedbrutna mål i kommunen och ska långsiktigt spegla en god ekonomisk hushållning utifrån ett verksamhetsperspektiv i Kiruna kommun.	Verksamhetsplaner finns och nedbrutna mål finns.	Målet har uppnåtts.
Medarbetarna har en god kompetens som upprätthålls, är långtidsfriska, är delaktiga i processer och beslut samt har		Målet har uppnåtts.

ett positivt förhållningssätt till både kunder och arbetsgivare.

Kommuninvånarna upplever att kommunen erbjuder god service och erbjuder attraktiva miljöer att bo och leva i.

Målet är delvis uppnått.
Dock ingen egen mätning.

Kommunen uppfattas som en god arbetsgivare med en tydlig värdegrund och en väl fungerande organisation som hjälper till att stärka dess varumärke.

Målet har uppnåtts.

Av kommunstyrelsens redovisning framgår att tre av fyra verksamhetsmål uppfyllts och ett delvis uppfyllts.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

Kommunstyrelsen har vid en sammantagen bedömning bedömt att kommunen uppnått god ekonomisk hushållning.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till 0,8 mnkr (+ 2 259 mnkr). Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelsena.

Vi har fört diskussioner huruvida en ränteintäkt borde redovisas på den del av LKAB-ersättningen, som enligt utbetalningsplanen i avtalet med LKAB har senarelagts. Det finns dock praktiska problem att fastställa beloppet då det rör sig ett entreprenadindex och inte någon räntesats. Enligt vår bedömning hamnar detta under vår totala materialitet i år, vilket inte föranleder någon eventuell rättelse av årsredovisningen. Vägledning kan hämtas i RKR 20, Redovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Vi rekomen-

derar Kiruna kommun att under 2017 utreda att redovisningen av fordran även i övrigt sker i enlighet med RKR 20.

Resultaträkning	Utfall 2016	Utfall 2015	Stadsom- vandling 2016	Exkl. Stadsomv 2016
Verksamhetens intäkter	324,5	2 701,4	36,1	288,4
Jämförelsestörande intäkter	0,0	11,5		0,0
Verksamhetens kostnader	-1 723,4	-1 594,9	-42,1	-1 681,3
Jämförelsestörande kostnader		-186,6		0,0
Avskrivningar	-68,5	-50,3	-0,5	-68,0
Verksamhetens nettokostnader	-1 467,4	881,1	-6,5	-1 460,9
Skatteintäkter	1 331,0	1 288,0		1 331,0
Generella statsbidrag och utjämning	142,5	99,2		142,5
<i>Summa skatter och statsbidrag</i>	<i>1 473,5</i>	<i>1 387,2</i>		<i>1 473,5</i>
Finansiella intäkter	13,8	20,0		13,8
Finansiella kostnader	-19,1	-28,6		-19,1
Årets resultat	0,8	2 259,7	-6,5	7,3

En jämförelse mellan åren försvåras av att 2015 innehöll en stora resultatpåverkande intäkter på grund av ett avtal med LKAB, innebärande att kommunen avyttrade ansevliga anläggningstillgångar till LKAB. De medel som kommunen erhöll ska användas till att bygga upp den nya stadskärnan.

Den statliga ersättningen för den uppkomna flyktingsituationen ingår med 44,7 mnkr i årets intäkter. Om den påverkar resultatet positivt framgår inte av förvaltningsberättelsen. Kommunen har tagit på sig kostnader till följd av bidraget. Det har dock stått kommunen fritt att disponera medlen hur man vill.

Finansiellt är årets resultat positivt, men under de finansiella krav som kommunen antagit bland annat i mål för god ekonomisk hushållning i finansiellt perspektiv. Verksamheterna har gått underskott, vilket framgår av driftsredovisningen.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

3.3.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är uppräta-
tade enligt god redovisningssed.

2017-04-06

Andreas Jönsson
Uppdragsledare

Conny Erkheikki
Projektledare

